

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

29 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2019, declarat de avocatul Vladimir Spoială, în numele inculpatului

Leonte Mihail XXXXXX.

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare,</i> <i>16.05.2017 – 03.08.2018,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>11.09.2018 – 06.02.2019,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>18.04.2019 – 29.05.2019.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni din 03 august 2018, Leonte Mihail a fost condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal la 3 ani și 6 luni închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii i-a fost suspendată condiționat, pe o perioadă de probațiune de 3 ani.

Cheltuielile judiciare în sumă de 57 lei au fost trecute în contul statului.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Leonte M., împreună cu alte persoane, aflându-se într-un loc public, în fața discotecii Summer Club din XXXXXX, XXXXXX, fiind în stare de ebrietate alcoolică, având scopul săvârșirii unui act de huliganism, observând că între Ciorap G. și un grup de persoane s-a inițiat un conflict în cadrul căruia ultimii îl numeau cu cuvinte necenzurate și îi aplicau lovituri cu pumnii peste diferite părți ale corpului lui Ciorap G., în vederea continuării aceluiași acțiuni ilegale, încălcând grosolan ordinea publică, exprimând o vădită lipsă de obrăznicie deosebită și demonstrând o lipsă de respect față de societate, în prezența mai multor persoane, fără nici un motiv, manifestând o obrăznicie deosebită și demonstrând o lipsă de respect față de cei prezenți, a intervenit în vederea realizării aceluiași scop infracțional și, în timp ce Ciorap G. se afla la pământ, având în mână un cuțit, apropiindu-se de Ciorap G., l-a amenințat cu aplicarea violenței, apoi i-a aplicat o lovitură cu cuțitul în regiunea toracică, totodată, în timpul acestor acțiuni violente și huliganice, în prezența mai multor persoane, strigând cu cuvinte necenzurate în adresa părții vătămate.

Instanța a reținut că inculpatul a pledat nevinovat și a indicat că nu a săvârșit infracțiunea incriminată.

Totodată, vinovăția acestuia a fost dovedită prin probe administrate.

Astfel, partea vătămată Ciorap G. a comunicat că la intrarea în discotecă erau un grup de băieți de diferite vârste, care se comportau neadecvat și vorbeau necenzurat. El le-a făcut observație și s-au luat la ceartă. Apoi a fost atacat, a căzut jos și a văzut că înspre el se îndrepta inculpatul, care avea în mână un cuțit cu lama de aproximativ 8-10 cm. Acesta demonstrativ venea cu cuțitul în mână și l-a atacat. A simțit o lovitură puternică în burtă. Inculpatul l-a vizitat în spital și l-a rugat să-l ierte, indicând că nu își dădea seama de acțiunile sale.

Martorul Bulat I. a relatat că inculpatul l-a apucat de haină pe Ciorap G. și l-a aruncat la pământ, apoi a scos un obiect din mâneca bluzei.

Potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 5D din 04.01.2017, la Ciorap G. s-a stabilit plagă în regiunea toracelui pe stânga, cu o adâncime de 5 cm., care se oprește în coastă și care se califică ca vătămare corporală ușoară, cu dereglarea sănătății de scurtă durată și fractura osului metacarpian 5 al mâinii drepte care se califică ca vătămare corporală medie cu dereglarea sănătății de lungă durată.

Instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, ca huliganismul agravat, adică acțiunile prevăzute la alin. (1) sau (2), dacă au fost săvârșite cu aplicarea sau cu încercarea aplicării armei sau a altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau a sănătății.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de faptul că inculpatul a comis o infracțiune gravă, care se sancționează cu închisoare de la 3 la 7 ani, că nu a recunoscut vina, anterior a fost condamnat și nu se află la prima abatere, se caracterizează satisfăcător, nu este încadrat în câmpul muncii, nu au fost constatate circumstanțe atenuante și agravante, partea vătămată nu are pretenții materiale față de acesta, concluzionând că corectarea lui este posibilă cu aplicarea unei pedepse cu închisoarea, cu suspendarea condiționată a executării ei, în temeiul art. 90 Cod penal.

3. Procurorul în Procuratura raionului Călărași, Eugeniu Șlicari, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat la 3 ani și 6 luni închisoare, cu executare.

Apelantul a invocat că inculpatul a comis o infracțiune gravă, cu intenție, însoțită de aplicarea violenței cu obiecte periculoase pentru viața și sănătatea victimei (cuțitul) și nu și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii încriminate.

Totodată, la individualizarea pedepsei, instanța de fond a omis faptul că inculpatul a comis infracțiunea la 03.12.2016, în perioada când se afla în curs de judecare o altă cauză penală în privința lui pentru comiterea unei infracțiuni similare, pentru care a fost recunoscut vinovat, însă în instanța de apel procesul penal a fost încetat, fiind aplicată amnistia. Astfel, inculpatul nu și-a făcut concluziile necesare, nu a pășit pe calea corectării, continuându-și comportamentul infracțional, urmând a fi izolat de societate.

Însă, instanța de fond nu a ținut cont de prevederile art. 75 Cod penal - criteriile generale de individualizare a pedepsei și s-a limitat la aplicarea unei pedepse cu aplicarea art. 90 Cod penal, circumstanțe în care Legea penală nu-și va atinge scopul, pedeapsa aplicată inculpatului fiind prea blândă.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2019, apelul a fost admis, casată parțial sentința, și pronunțată o nouă hotărâre.

Lui Leonte Mihail, recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 287 alin. (3) Cod penal i-a fost stabilită pedeapsa de 3 ani și 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, de la reținere.

Instanța de apel a statuat că instanța de fond i-a stabilit o pedeapsă prea blândă inculpatului or, conform art. 61, 75 Cod penal, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea condamnaților.

Astfel, la stabilirea pedepsei instanța de fond a omis că inculpatul a săvârșit o infracțiune gravă, cu intenție, însoțită de aplicarea violenței fizice cu obiecte periculoase pentru viața și sănătatea victimei - cuțitul, faptele fiind comise cu încălcarea grosolană a ordinii publice.

Totodată, instanța nu a ținut cont că inculpatul a comis infracțiunea la 03.12.2016, în perioada când în instanța de fond se afla în curs de judecare o altă cauză penală pentru comiterea de către acesta a unei infracțiuni similare, pentru care a fost recunoscut vinovat, prin decizia instanței de apel procesul penal fiind încetat în temeiul art. 2 al Legii nr. 210 privind amnistia din 29.07.2016, însă nu și-a făcut concluziile necesare și nu a pășit pe calea corectării, dimpotrivă, ignorând legislația în vigoare a continuat comportamentul său infracțional.

Deci, scopul educativ și preventiv al inculpatului poate fi atins doar prin aplicarea pedepsei penale cu închisoarea cu executare.

Or, este neîntemeiată concluzia instanței de fond că corijarea inculpatului este posibilă prin aplicarea art. 90 Cod penal, executarea reală a pedepsei fiind în acord cu principiul proporționalității, ținând cont de fapta comisă și urmările acțiunilor făptuitorului, precum și comportamentul acestuia post infracțional, care pe perioada întregului proces penal a pledat nevinovat, nu s-a căit de cele comise, anterior a fost în conflict cu legea.

Prin urmare, pedeapsa aplicată urmează să contribuie la formarea unei atitudini de respect față de legea penală, precum și de valorile sociale și interesele protejate de acestea, din partea condamnatului, persoana să fie silită să înceteze activitatea criminală și să-și modifice comportamentul în conformitate cu prevederile legii.

La stabilirea pedepsei, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75-78 Cod penal, conform cărora, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Astfel, instanța a conchis că în vederea corectării și reeducării inculpatului urmează a-i fi aplicată o pedeapsă cu închisoare în limitele sancțiunii articolului incriminat.

Or, nu au fost stabilite careva circumstanțe excepționale sau alte circumstanțe care ar micșora esențial gravitatea faptei inculpatului, dimpotrivă, acesta anterior a fost amnistiat pentru săvârșirea unei infracțiuni similare, astfel că urmează a-i fi aplicată o pedeapsă echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei penale.

Totodată, sancțiunea prevăzută de art. 287 alin. (3) Cod penal prevede aplicarea pedepsei doar sub formă de închisoare de la 3 la 7 ani, iar în împrejurările constatate și, ținând cont de art. 61 alin. (2) Cod penal, că inculpatul a săvârșit o infracțiune gravă, precum și de pericolul social sporit al huliganismului agravat, însoțit de aplicarea violenței fizice cu obiecte periculoase pentru viața și sănătatea victimei, acestuia urmează a-i fi aplicată pedeapsă cu închisoare pe un termen de 3 ani 6 luni, cu executare.

Pedeapsa este echitabilă atunci când impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor părții vătămate, statului și întregii societăți perturbate prin infracțiune.

Deci, circumstanțele invocate de instanța de fond nu îndreptățesc faptele comise de inculpat și nu pot genera aplicarea unei pedepse neechitabile, nefiind în măsură să atingă scopul prevăzut de pedeapsa penală, de reeducare și corectare a inculpatului, precum și de neadmitere pe viitor a săvârșirii unor astfel de acțiuni, stabilirea unei pedepse cu închisoare, cu executare urmând să asigure conștientizarea de către acesta a faptelor săvârșite și adoptarea unor concluzii corecte ce țin de comportamentul în societate.

5. Avocatul Vladimir Spoială a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei adoptate și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul a invocat că la momentul săvârșirii infracțiunii, inculpatul nu avea antecedente penale, iar examinarea altei cauze, care a fost încetată, nu constituie temei de neaplicare a prevederilor art. 90 Cod penal.

Mai mult, infracțiunea comisă de inculpat face parte din categoria celor grave și nu se regăsește în interdicțiile stabilite la art. 90 alin. (4) Cod penal.

Concluzia instanței de apel că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă doar cu izolare de societate este neîntemeiată și nu conține dovezile ce ar dezvolta aceste motive, precum și nu combate argumentele instanței de fond invocate la aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Afirmația instanței de apel referitor la rezonanța socială a infracțiunii săvârșite este declarativă, nefiind indicate elementele care ar motiva această rezonanță, infracțiunea fiind săvârșită în îmbulzeala dintre tineri la discotecă, părții vătămate fiindu-i reparate pagubele cauzate, nefiind înregistrate pretenții față de inculpat.

Totodată, inculpatul se caracterizează pozitiv, este de vârstă tânără, are un copil minor la întreținere, situația căruia va fi afectată în cazul aplicării pedepsei cu închisoarea, acesta a recunoscut integral vina și a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, s-a împăcat cu partea vătămată, lipsesc circumstanțe agravante, fiind prezente doar atenuante.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens. Potrivit art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, eroare gravă de fapt constituie stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora. Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor.

Sub acest aspect, se reține că recursul este fondat în drept pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care prevede următoarele temeiuri de drept - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței (*pct. 5 din decizie*).

Însă, în recursul respectiv, în pofida prevederilor enunțate, nu este specificat, în raport cu relevanțele conținute în partea descriptivă a hotărârii contestate, asupra căror motive concrete din apelul declarat nu s-ar fi pronunțat instanța de apel, în cazul în care apărarea nici nu a declarat apel și care ar fi esența erorilor concrete de drept, și a circumstanțelor că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, că acesta este expus neclar, că instanța ar fi admis o eroare gravă de fapt, raportată la exigențele art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, care ar fi afectat soluția instanței, fiind omisă în totalitate și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens (*pct. 5 din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că recursul declarat nu întrunește condițiile de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al avocatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurent.

Or, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar al avocatei, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii atacate, inclusiv cele reproduse în pct. 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, ținând corect cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, conform cărora la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedepșa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În consecutivitatea enunțată, instanța de apel just a concluzionat că, luând în considerare că inculpatul a comis o infracțiune gravă - huliganismul cu aplicarea cuțitului, cauzându-i victimei, potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 5D din 04.01.2017, o plagă tăiată în regiunea toracelui pe stânga, cu o adâncime de 5 cm., care se oprește în coastă, că nu au fost stabilite împrejurări care ar micșora esențial gravitatea faptei săvârșite în perioada judecării altei cauze penale, în cadrul cărei inculpatul a fost amnistiat pentru comiterea unei infracțiuni similare, deci este predispus spre săvârșirea infracțiunilor, că art. 287 alin. (3) Cod penal prevede în exclusivitate pedeapsa închisorii de la 3 la 7 ani, chiar și în prezența circumstanțelor invocate de recurent (*pct. 5. din decizie*), suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii în baza art. 90 Cod penal ar reprezenta o soluție de pedeapsă penală prea blândă, inequitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, persoana celui vinovat și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, instanțele indicând argumentat motivele pentru care au respins probele și versiunile apărării în aspectul vizat (*pct. 4. din decizie*).

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în *pct. 5.* din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat probele și circumstanțele cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului.

Însă, pornind de la relevanțele art. 6 *pct. 11¹*), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în latura pedepsei penale în alt sens decât cel pe care îl propune avocatul este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul nominalizat au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 4. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că s-a aplicat inculpatului o pedeapsă individualizată conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) *pct. 4)* Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) *pct. 4)*, alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Vladimir Spoială, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2019, în privința inculpatului Leonte Mihail XXXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.
Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 28 iunie 2019.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun